

Wat Limbörg heet en wèlt behawwe

Harie Loontjens

bron

Harie Loontjens, *Wat Limbörg heet en wèlt behawwe*. Z.n., z.p. ca. 1940

Zie voor verantwoording: http://www.dbnl.org/tekst/loon012watl01_01/colofon.php

© 2014 dbnl / erven Harie Loontjens/ Sjeng Breuer

Voorwoord.

In 1940 is dit werkske opgeveurd door 6 lede vaan de K.J.M.V., boevaan 'rs 5 aofwisselend d'n teks veurdroge, en eine de apaarte gediechskes dikklameerde.

Me is vrij um dat aontal vaan 6 oet te breije of te vermindere, zoe ouch in 't weglaote vaan sommige gedeilte.

Iech kin miech veurstèlle, tot fragminte oet 't gehiel mesjien wel kinne deene veur apaarte dikklamatie op aovende vaan jägvereininge. Es me get d'rin wèlt verandere of 't wèlt euverzètte in 'n aander dialek, daan bleef iech wel geere vaan ein en aander op de huugde, en bin geere bereid um Uuch te hellepe.

E paar veranderinge, die 't gesjik make veur 'n eventueel opvoering door dames, vindt geer op 'n apaart bleedsje.

HARIE LOONTJENS.

Eindhoven, Juli 1939.

Bandtekening en verluchting vaan Sjeng Breuer.

[Boe torea rijze oet de delle.]

Boe tores rijze oet de delle
 En oet de heij langs alle kant,
 Boe kruzer wieze nao de lochte,
 Dao lik e sjoen gezegend land,
 Dat riek aan sjoenigheid zien weerde
 Liet kieke in e mònter speul,
 En dat zoe geere ziech wèlt tuine,
 Aan häöm dee heet nog get geveul
 Veur al wat leef in dees kontreije
 Aon werk, relizjie, bouwkuns, taol,
 Aon aw traditie, levensblijheid,
 Es erfstök vaan us allemaol.

Dao wieze us de mijnetores
 En de febrikssjouw op 't werk;
 Dao steit 'n aaid, klei veldkapelke
 Boe mennige mins, opnuij gesterk
 Weer oetkump es heer eve kneelde
 Beij 'nen hëlge dee 'r kant,
 En höllep vroeg en beijde, beijde,
 Beij 'nen hël'ge vaan zie land.

Boe langs de weeterkes en waters
 De boterblom de weije kleurt,
 Boe-op 't vie, de boer zien riekdom,
 In volle boontheid löp en fleurt;
 Boe heij en bos, en wei- en bouwland
 Sjakeering gief langs alle kant,
 Dao lik, wat veer us heimet neume,
 Dao lik eus eige, eige land.

Boe in de gievels vaan de hoezer
 E beeldsje steit, sjoen opgeseerd;
 Boe op d'n dreijsprunk in de velder
 't Kruus steit vaan dee heij regeert,
 Boe langs 't volk, ie't nao zie werk
 Geit eve beijt, mùts in de hand,
 Dao, boe dat erfde keend vaan vajer
 Dao lik e stèl, e good, sjoen land.

Boe in 't vreugjaor, es de blomme
 Ziech laote zien in sjoenste prach,
 De kinder plökke langs de veldweeg
 In vollen erm, in volle vrach,
 Boe daan Slevruike in de Meimaond
 Geseerd weurd, jao langs alle kant,
 Dao steit 't beijend Moedergäödske
 Es patrones vaan dat sjoen land.

Boe in de zomer langs de straote
 Persessie nao persessie geit,
 En daan de stad en ouch 't dörrep
 Weer in nuij verf en kleure steit,
 Boe Slivvenhier daan zelf roondgeit
 En zege gief langs alle kant,
 Boe ouch dee zege geer gevraog weurd,
 Dao lik eus heim, EUS LIMBÖRGS LAND!

EUS LIMBÖRGS LAND!
 Hajt uuch eur vlakdes geer aander streke,
 Veer zien kontent mèt eus heij;
 Hajt uuch eur berg geer aander streke,
 Veer zien mèt eus heuvels al bleij;
 Hajt uuch eur mere geer aander streke,
 Veer hōbbe eus wiejers, eus peul;
 Hajt uuch eur groete, geweldige waters,
 Veer hōbbe eus Maos, euze Roer, euze Geul!

Veer zien kontent mèt eus heij

Boe op de loch dans in volle zon
 Bove de struuk vaan de brem;
 Boe euver de sjien lik vaan
 De rōstige rōs vaan d'n hiemel;
 Boe tössen 't greun vaan e berkebōske

'n Plak witte zand lik, die sjatert
 In de zannesjien es 'ne gouwe lach
 Vaan 't Limbörgse volk!

Veer zien mèt eus heuvels al bleij,

Die Slivvenhier geboetseerd heet
 Wie Heer oetrösde vaan 't werk
 Wie Heer de wereld heet gesjaope.
 Heer waar toen klaor mèt de steppe,
 Heer waar toen veerdig mèt 't gigantieke vaan de Allepe
 En meui vaan de geweldige huugdes vaan d'n Himalaja;
 En toen begôs Heer veur zien eige,
 Oet verzèt, te fitsele
 Mèt get leim en melleger
 En dat zien eus berg!

STAOT DAO BOVEN OP!

En zeet wat Limbörg sjoen is!

STAOT DAO BOVEN OP!

En wink nao de boer, dee 't land
 Snooi in veerkentige stökker;
 Dee us 'n staolkaart gaof
 In sjoenste nuanceeringe vaan greun!

STAOT DAO BOVEN OP!

En dink aon de luij
 Die hoonderde meters onder uuch
 Wèrreke en oet de grond hoole
 Wat Slivvenhier veur us heet
 D'rin verborge es 'ne sjat
 Boevaan 't volk kin leve!

STAOT DAO BOVEN OP!

En veult uuch in huugde geliek
 Mèt 't blinkend kruus op de tores!
 - Trotse figure in 't land vaan ridders,
 - Hèllige, wèrk Lui, zengers en boere. -
 Veult uuch in huugde geliek
 En wijs mèt nao bove, boe
 De Maan woent Dee Limbörg maakde
 Simpel eweg, tot get fijns,
 Get oet 't speulgoodfebrik
 Vaan d'n hiemel, heij neergezat
 Wie allein Slivvenhier dat kin!

Veer hōbbe eus wiejers, eus peul!

Die versjole in de bōs
 Us keulte bringe, die ligke
 Middellin de dōrrepe en centrum zien

Vaan 't gans dörpsleve, boe
 Leef en leid vertèld weurd
 Este bieste saovens heivers komme!

Veer höbbe eus Maos, euze Roer, euze Geul!

Die trèkke door 't Limbörigs land
 Ziech slingerend langs alle meugelikke plaotse,
 Door de sjoenste streke die ze kôte vinde!
 De Maos die Noord en Zuid
 Bie-eintrèk en vashèlt
 Vaan Eisde tot Mook!
 De Maos, die gans 't Limbörigs leve
 Beheers heet door de iewe heer,
 Die 'n grens heet getrokke tösse
 Twie pejjies, meh ziechzelf
 Dao niks vaan aontrèk!
 'Mooder Maas' zègge ze in Vinlo.
 'n Mooder, die fièr is
 Op häör kinder, häör familie,
 Häören aonhaank.
 'u Mooder, mèt 'n mooderleef de
 Die aontrèk de döchter
 En kleinkinder vaan Noord en Zuid,
 Die nao häör toukomme gekrope
 Door de sjoenste delle vaan eus land.
 Dat getuige Roer, Geul, Geleen,

Swalm en Niers.
 'Mooder Maas', die leef en leid
 Mètdeilde in de ganse gesjiedenis
 Vaan Limbörg!

Mee veer hōbbe nog mie!

Kint geer de luij die heij veur us leefde?
 Kint geer de luij die waore vaan us?
 Kint geer de maander die lang al geleije
 Brachte get sjoens aon de awwers vaan us?
 Die brachte 't gelouf in de Limbörgse streke,
 Die gaove get sjoens aon 't Limbörgse land?
 Kint geer de vrouwe die kluusters heij stiechde?
 Kint geer de hëllige vaan 't Limbörgse land?

Väörop Sintervaos mèt Sint Lambeer debij,
 Sint Amandus en daan Sint Clodulphus,
 De hëllige Bissjöp, 'n gans groete reij,
 Mèt Monulphus en Sint Gondulphus.

Norbertus dee heet get voul han vaan de mijn,
 Sint Gerlachus dee ruuk nao de velde,
 Dao is Wiro, Plechelmus en Otger, zoe'n dreij
 Die zaog d'r heij oonder mer zelde.

Sint Hubertus dee löp mèt zien hert gans allein,
 En dao achter dao komme de vrouwe,

Landrada, Odilia, Sinte Harlind
En nog aandere, sjoene en sjouwe.

En 't ind vaan de reij, dat is get apaarts
Dao komme devoot aongegaange
Allemaol de Slevruikes vaan 't Limbörgse land,
Mèt de sjoenste kleijaasj umgehaange.

't Zien die vaan Treech, vaan Remun en van Thoor,
- De mieste die drage e kruunsje -
Dao zien die vaan Zitterd, vaan Vinlo en Weert,
Hun kleijer vaan goud, wie hun truunsje.

Dat zien de hëllige oet de awwer tije,
Die gonge us veur in e leechtend gelous,
Zie stoon in eus kërreke en eus kapelle,
Wat zie brochte dat is nog neet oetgedouf.
Dat zien de Slevruikes die Limbörg bewaore,
Die 't beije aonhure in vräög en in leid,
Die weite wat of heij in Limbörg te doen is,
Die weite wie 't hart vaan 't volk heij sleit.
Die kinne 't plezeer en de vräög vaan de minse,
Die truuste zoe geere en in leije en pijn,
Die spreke de wäördsjes, zoe zach en kalmeerend
Es wie dat e Moojerke kin mer allein.

Me seert ze zoe geere hun beeldsjes en heelde
En stik 'ne boezjie, e keerske daan aon.
En mennig Slevruike dat hoort nao 'n Moojer
En kreet mèt häör mèt soms 'n bleuijige traon.

Ze stoon in eus kapelkes
De heeldsjes, aaid en sjoen,
En me verseert zoe geere
Hun pläötske es 'nen troen.
Ze kieke euver de velde,
Ze kieke langs de weeg,
Ze kieke, dreuf en bleij soms,
Wat Limbörg noe weer deeg.

Ze stoon tösse de blömkes
Vaan 't sjoenste, friste greun
En mennigein dee langs kump
Houjt de stúp ins vaan z'n sjeun
En geit daan eve kniele
Beij Moojerke, allein,
En beijt zich dao 'n tiensje.....
En beter huurt neet ein.

En nog miejer kriege v'r!

Want zien veer mesjiens 'n daartig jaor weijer,
Wee wèt of daan neet op 't altaor,
'ne Nuijen hèllige steit te prieke,
Dee sjus wie veer vaan Limbörg waor.

Heerle mèt z'ne Savelberg
- De nuije Sint Vincentius -
De gooie mins veur al wee leid had,
De stèlle mins Eine vaan us!

En Zitterd mèt z'nen deke Tijssen.
D'n invoud zelf. Al wat heer doog
Waor good en zuver. Stèlle wèrker
Boe ouch e Limbörgs hart in sloog!

Bis gruuts Geleen op Paoter Houben,
Dee zege vroeg en zege kreeg,
Dee Limbörg noets neet zal vergete
Es heer dao steit in 't straoleleech.

LIMBÖRG!

Riek biste aon al die veursprekers!
 Veurgegaange door eus veurawwers
 Kaome aandere nao en wee wèt,
 Of in de jachtenden tied vaan dit ougenblik
 Neet bij us of oonder us leve
 Hèllige die veer neet kinne:
 Simpel Moojerkes wèrkend in hun hoeshawwes;
 Vajers ploeterend veur hun kinder;
 Geistelikke veurgengers vaan 't volk
 Die stèl eweg in deenende Leefde
 Geve wat zie te geve hōbbe.

Slivvenhierke bewaort ouch dao-in
 't Limbörg vaan vreuger!

Laot us hawwe wat veer hōbbe!
 Veer hōbbe dat vaan Uuch gekrege
 En veer zōlle mètwèrreke oonder Eure zege
 Tot 't blieve zal, zoe wie 't waor:

EUS LAND!

EUS VOLK!

EUS RELIZJIE!

Ouch veer K.J.M.V.-ers wèlle mètdoen
 Veur 't behaaid vaan wat 'r waor
 En wat 'r nog is!
 En daoveur Sliwenhier:

Gef us de mach en de mood,
 Gef us 'n hiel groet vertrouwe,
 Gef us de leefde, d'n dörf, de krach
 Um op die aw fundaminte te bouwe!
 Gef us de blijdsjap in meuilikken tied,
 Gef us berösting bij 't leije,
 Gef us, jao gef us, 't deepste gelouf
 Um wat waor aon 't noe vas te smeije!

En wàt veer daan, wèlle?

Veer wèlle hawwe dat simpel huiske
 Boe saovens de roezekrans weurd gebeijd,
 Boe de kinder mèt hun awwers
 vraoge wat nudig is,
 klaoge wat zwoer is,
 daanke veur goojigheid
 ie me nao bèd tou geit.

Laot 'm vol vertrouwe klinke
 Wie 'ne breek vaan e keend
 Aon z'n Moojer.
 Laot 'm zien wie de breek
 Gesjreve door 'ne werrekeloeze
 Aon Slevruike.

Brief vaan 'ne werrekeloeze aon Slevruike in d'n Oktobermaond.

Slevruike, eur beeld steit geseerd op de sjouw
 Mèt e keerske, 'n deukske, 'n blom.
 Iech beij bij Uuch saovens mèt kinder en vrouw
 Geer kint miech en 't is daoveur tot iech kom
 Nao Uuch tou mèt dit briefke, wat geer
 Wel wèlt leze Slevrouw ezzebleef.
 Iech sjrijf mienen ielend mer zoe dao-in neer
 En sjik 'm Uuch daan miene brief.

't Is e verhoel wie 'ne roezekrans,
 Meh de roeze die zien lang verdord,
 Iech weit neet of elke kral nog is gans,
 Meh mien hart hōb iech toch drin gestort.
 Ouch de geheime die zien heij debeij,
 Meh glorievol zien ze noe neet,
 Ze zien ieder dreuvig es allemaol bleij.
Miene brief weurd neet leuk wie d'r zeet.

De twellef artikele vaan 't gelous
 Die zien goddaank good nog en gaos.
 Goddaank tot nog neet *al* is oetgedouf
 Wat mien moojer miech vreuger mètgaos.
 Meh dèks is 't hel te geluive Slevrouw
 Noe mèt alles altied weurd gespot.
 Me vraog ziech dèks aof: Boe moot 't nao tou?
 Eu toch zien veer kinder vaan God!

Miene brief weurd wie 'ne roezekrans,
 Iech hōb al in maonde gei werrek,
 Iech trèk vaan de steun en dat is 't gans
 En mien vrouw is neet al te sterrek.
 Meh 't ergste is, de verklungels d'n tied
 En de leefs zonder doel en 't is
 Of diech alles te vāōl weurd, te ing en te wied,
 En ofste vāōl hōbs en *al* mis.

Slevruike, Geer hōb mesjiens tije gekind
 Tot Sint Sjoezep gei werrek mie had.
 Tot d'n ermooi, dee euveral leukskes door vind,
 Ziech bij Uuch toes ouch neer had gezat.
 Ao hellep miech daan, én mien kinder én vrouw,
 Zoe goon veer vas d'roonder en gans.
 Hellep us, buurt nao us Moojer-Slevrouw!
Dat is miene roezekrans.

Slevruike, eur beeld steit geseerd op de sjouw
 Mèt e keerske, 'n deukske, 'n blom.
 Ich beij bij Uuch saovens mèt kinder en vrouw
 Geer kint miech en 't is daoveur tot iech kom
 Nao Uuch tou mèt dit breekke, wat geer
 Wel wèlt leze Slevrouw ezzebleef.
 Iech sjreef mienen ielend nier zoe dao-in neer
 En sjik 'm Uuch noe miene brief.

Veer wèlle behawwe:

Eus kruzer langs de weeg,
Die us doen dinke aon Slivvenhier
Aon wat Heer doog veur us.
Eus kruzer in de sjaole en in cus hoeshawwes.
Veer wèlle ze plautse in de omgeving boe ze toes hure,
In de mitrailleursnèste boe eus jonges ligke,
In de lifkouwe die roesjend door de sjachte suize,
In de wèrrekplautse en febrikke,
Euveral! En wèlle stoon
Bij Häöm, bij de kruusleevenhier
Op den dräj vaan de weeg:

Ich sjtong bie Zie kruuts.....

Ich sjtong bie Zie kruuts
 Aanne linjelaan
 En ich zaag nao Zie leid
 En ich sprook Hem aan:
 Waat hingste dao blouêt
 Aan die kruuts en allein; -
 Waat hingste dao douêt
 In den douêt es 'ne sjtein!
 Wem hiët Dich dae krans
 Om Diën huiet gedaon
 Dich mèt henj en veut
 Aan det kruuts geslaon?
 Dien haor hingtj vol drek
 En Die lief nog vol bloot; -
 Zèk waarste gek
 Vuèr die volk of te good?
 Waat vöngste toch aan,
 Want Dien hert is gewondj?
 Waat kwaod deei Dien hert
 En waat leid Diene mondj?
 Toen zagter bedreufdj -
 - En Zien hert zaag ich slaon:
 'Dit hóbbe ouch kinjer
 Van Limbörg gedaon.'

(Jac. Schreurs M.S.C.)

Veer wèlle behawwe:

Eus persessies en us neet sjaome
 Um mèt te trèkke in d'n ierestoet
 Veur Häöm, dee zeegenend trèk
 Langs de straote.
 Laot daan de hëllige, die bij us toes
 Stoon op kaste of kemoot,
 Geseerd stoon in eus deure en vinsters;
 Laot daan de kunstige figure
 Vaan zand en blomme
 De weeg verseere boe Heer langskump.

Veer wèlle behawwe:

Eus broonk in de Limbörgse plaotse,
 'n Oetjubeling vaan Limbörgse blijheid,
 'n Daankfees veur de gever vaan alles,
 'nen Triomftoch vaan de mächtigen triumfator
 Dee keuninge en dictators kin vergruzele
 Oonder de nagel van Ziene pink,
 Wie e grummelke vaan de krentemik
 Die mèt de kërremesbroonk
 Apaart op taofel lik.

Veer wèlle behawwe:

In eus kinder:
Eus bruidsjes,
Eus herderkes,
Eus päöterkes,
Eus ingelkes,
Die vaan gekleurd papier
En veerse blomme
Struisel make,
En veer vraoge:
Laot hun gaon
- Es God b'leef,
En 't good is veur hun, -
Zoonder teväöl deun
Op roeze door 't leve.

Sakkermintspersessie.

't Dörrep is in feeskleid veur de broonk.
 De hoezer stoon in wit-en-greune proonk.
 De päölkes en de Mei-tek zien geplant,
 En in de kèrrek peers mèt voot en hand
 D'n ölgernis z'n rónkende finaal,
 Zoedat de keuj 't hure in de staal.
 De zon steit hoeg, de weeg zien poejer-druug
 Gaw weurd dus nao de hoegmès eint geluuch
 Op veurbaat veur d'n doors, dee komme geit,
 Want zoe'n persessie doort 'n iewigheid.

Noe rös ze oet, 't ajtsje - tachtig jaor.
 Ze is mèt häör altäörke eind'lik klaor.
 Wat heet ze weer Slevruike sjoen geseerd,
 Wat heet ze vaze, luchtters good g'ranzjeerd.
 Zoe dèks al dach ze: 't is de lèste kier,
 Meh eeder jaor opnuijts leet Slivvenhier
 Häör weerum seere, tot häör groete vräög,
 Persijs wie zij 't lierde in häör jäög.
 Noe wach ze blij, tot de persessie kump;
 Ze veech ziech ins de veurkop mèt d'n tump
 Vaan häöre sjollek, foj wat is 't heit!
 Es dat d'n hier pastoer nier niks en deit.
 Dao huurt ze get. 't Is wied nog, dóf gezoem,

En jao daotösse door ouch eine boem.
't Kump gestiedig naoder door de laon.
Noe gaw 't leech op 't altäörke aon
De keerse nog ins eve vasgeduijd,
En daan nog op de weeg 't greun gestruijd.

Dao is ze, de persessie; jao dee vaon
Geit eeder jaor vädrop; dee kint zien baon.
Dao zien de patternate en de sjaol,
Wie sjoen die kinder beije allemaol.
Wat höbbe al de vrouluij mer roej köp,
En zuug ins wat ze gries zien vaan de stöb!

En wiewäöl maander goon dit jaor weer mèt.
Dat is get, boe pastoer veural op lèt.
Ze beije, meh zij huurt 't haos neet mie
Door 't daonig bloze vaan de hermenie.
Die ingelkes en bruidsjes, aoch wie leef.
Ins heet zij ouch dee sjoenen tied beleef.
Dao klink de bel al veur 't Sakkermint,
De wierouk kump al naoder op de wind.
Dao eind'lik is d'n hiemel mèt Onsier
Noe krit ze vaan gepakheid veur de ier,
Die häör, zoe'n erm, aw ziel, ten deil nog vèlt,
Dat God weer langs häör huiske komme wèlt.
En zoe, d'aw kneetje op de stein gedrök:

‘Noe preus iech, Hier, de veursmaak vaan 't gelök,
 Dat binnekorts ouch miech te wachte steit,
 Wannie m'n oor vaan weggoon eind'lik sleit’.

.....
 Meh 't is veurbeij alweer, ie zij 't wèt,
 En es ze daan Slevruike binnezèt,
 Daan zeet ze tot 't beeld, häör han tegaor:
 ‘De broonk is toch 't hoegste fees vaan 't jaor.’

't Is middag, de persessie is gedoon.
 De zon doorgleuijt de stèlte vaan de ‘noon’.
 De boere laote ziech de riestevlaoi
 Good smake nao de sjink en kermenaoi.
 Ouch op de pastorij weurd neet gevas:
 Dao zien de paoters mèt Kaplaon te gas.
 Meh 't ajtsje späölt de broonk nog door de kop,
 Terwijl ze 't broed in häöre koffie sop.

(Dr. E. Jaspar)

Veer wèlle behawwe:

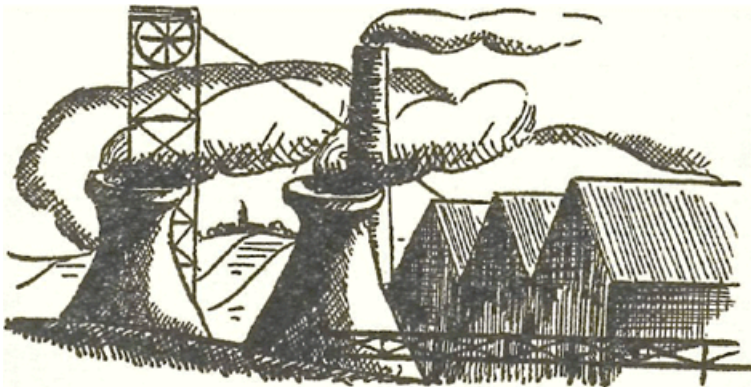
De Limbörgse trouw aon 't Kèrkelik gezag!
 Eerbied veur cuze Bissjop
 Dee zeegenend trèk door 't land
 En kruiskes sjrijf op de veurköp
 Vaan de kinder.
 Mage ze dao-in gegrif zien
 Veur altied!
 Mage ze dat kruiske fièr drage later,
 Es e souvenir,
 Es 'n insienje,
 Es 'n dikkeratie,
 En 't daan aofdrökke en euvergruffele
 In de köpkjes vaan die nao hun komme.

Eerbied veur eus priesters!

Veur 't aaid pastuurke dat
 Mesjiens gedrök weurd door de zwuurte
 Vaan de modernen tied,
 Meh dee eederein kint op 't dörp
 En mètleeft met de vräög en 't leid
 In eeder hoes vaan zien parochie;
 Dee de stäl kin bij Kläös
 Wie zien eige häöfke,
 Dee sprik euver de vröchte
 In de moostum vaan Pie,

Dee mèt Mina vaan Sjang oet de Teensjeur
Praot euver 't hoeshawwe,
Dee keend is mèt de kinder,
Dee duip en kristelier gief,
Dee bijsteit en mètkrit
Es 't dreuvig oor sleit vaan sjije.

Huurt nao zoe pastuurke,
Dat vergreuid mèt zie volk,
Samegesmolte mèt zien dörp,
Ziene noed klaog aon de Bissjop
En daan wie Simeon vraog:
'Ao Hier laot miech noe goon'.

Der breek an der Bussjep.

Ze weete nit..... och der bussjep nit..... ich zal 't 'm sjriewe..... Ze weete nit, wiej vär hei läve, hei op os berg en in os delle, mit os weie en ozze vitte mergelklei. Der waas op de binnede en 't kòan en der terf. Dat gift roeë bakke an de kinger en fossje knöak. Ezun sjnää broeëd, dik wiej 'n hand..... diej rükt, wiej goodgääl kòan. Dobei 'ne lap sjink en ze zunt tevrä..... dat is hön kunningsmòd..... Lands gen wääg sjtunt nog uvveral de ouw krützer deep en vas i gen èëd, ezu wiej 't gloof deep en vas sjteet in de zieël van dat volk.

E minnigmòd..... zieëker..... han ich wiej 'n donderwäär op ene prädigsjtool motte howwe, went ze te vööl kirmeze en vlooke en drinke. Mieng vingere wäede sjtief, ich hauw lang nit mieë gesjräve; mesjie is dat der litste breek. Ich han 'm gesjrève in os eege sjpròök. Os plat is hel en benò nit te knää, ezu wiej der wiesse mergelklei! Mä went os volk 't hei hantieët, da hürste dò-i 't bräeke van 't veld, 't krake van der ploog en 't rammele van de kare in sjtil ouw wääg. Ich sjrèéf 'm van 't leed va Lutterendal... en van de koel!

Hoeëgwurdigste Hèer Bussjep!

Där hat mesjie geläze van 't ongeluk, dat uvver Lutterendal zal wèede koame. Dò kumt 'n koel!.....

Mesjie kumt ze in 't Mamelizerveld of a gene Sjnelle Wink of in de Heuverdanne, ich weet 't nit, en dan Hoeëgwurdigste Hèer Bussjep, zow ich leever nit hei zieë. Zit ezu good en lot mich gò. Ich bin vitsig jaor i Lutterendal. Kingerdeus jò, wat han ich ene minnige gedupt, aagenòame vör de seierliche, getrowt en bedind..... 600 mesjie en mieë han ich 'r zieë sjterreve. Ze sjterve hei tège der fiengste. Dèr ezugaar Hoeëgwurdigste Hèer, hoft nit fienger te sjterve. In hun lève sjravele ze, bis ze nit mieë konne. Ich zaan ummer dat ze te vööl èete, dova diej ivvige beslèèg. E besjlaag kunt gans pluslich, wiej ies op 't water; me ziet 't niet kòame en 't is dò; wie 'ne valsje aom dè inge bevingt: gezond en doeëd! 't Vlugt hei dörch gen loeët wiej de bokkeriejesj; wenste 't veuls is 't te sjpieë. Do kunne 100000 döktesj nüks aa dò, en ze weete nit wat 't is. Dat is 't groeët ongeluk va Lutterendal: allenei e besjlaag, gans innige oetgenaome. Gut ze nier nao: vöraa op gene kir

kef, dao liet dè oet gen hoes..... wiej 'ne blits sjloog 't besjlaag 'm doeëd. Nèven 'm de vrou van 't Hennehüpke; ze hou nog innige daag gelèft. Dao nève der Moeënes Frens: ich han 't gezieë e lòòg a gen ling, woe-e der binnet mieënet, i gen hui. E blaozet nog ins mit zieng vol bakke, wiej ich hem der hilligen òalig goof en wòr voet, aagekleid en al, de kap nog op der kop. Gut ze mer nao: 't Stivvelekriske, 't Haneberb, der Sjang oet gene tilvet, 't gek Antüentje. En went ze nog ene daag op 't sjterfbed lieje, ging tròan, ginge zuuët. Ze kieke nit mieë truk nò 't erfke en de binnede, dao vilt gee wòad uwer de ken en de pèëd. 't Litste is de biech, der hillige òalig, 't Fes en de generaal-absolutioen en: 'Adieë vrou' en: 'Kinger, noe loestert good nao de mam', en went 't get lang doet, da zage ze: 'Laot Pastoeër ins kaome, 't wilt nit vur-aa.' 'Pastoeër" heisjt 't da 't hat wilt nit brèëke; ich bin selève nit krank gewest, dòva kunt da. Zènt mich nog ins duchtig mit wiewater' en da sjterve ze.....

Dat mot 'r zieë, Hoeëgwurdigste Hèër, der aom dè roesjt da wie 'ne sjtorm bis 't alderlitste. Da brèëke ze nog wiej 'n sjoer ouw eek en

wèede zu plutslich vaal en doeëd en kaod. Tège der fiengste sjterve ze hei i Lutterendal.

Met went de koele koame da kumt hei 'n ander volk..... en dat geet nit mieë..... ich bi vunf en achsig oet gene braokmond. Dèr hat mesjie selève nit in de zieël van dat volk gekèëke, ezu wiej ich dat jidder zoddedig dòa. Dao is 't wiej in 't beuisjke van de häöverdanne. Dat beuisjke is uvveral toe van de sjwoer dannebeum en me ziet der himmel nit en doch hingt 't vol zon. Dat beuisjke is aafgesjlaote en vol vruid. Mieng prèdige klinke en verklinke es went ginge 't huuët in dè dennebeuisj en doch..... 't is andesj, gans andesj.

Ich weet nit, wat 't is. De patere in de missioen begrèepe dat nit en zaate: 'Pastoeër, diej sjtunt bei de sjoeëste prèdig wiej eeke baipäöl en grielaache; op ander plaatsje lieje ze bei ezun prèdig gebaoge bis op 'n èëd'. Mè dat is gans andesj; dat is 't ring geweete. Diej row, die hant ze van de eeke en der beuisj. Der beuisj Hoeëgwurdigste Hèër, dem mot ter zieë, went de gewietere kaonie va Ieëpe op..... Dè pakt de wolke va onde vas en hilt ze aan en riet ze durch-ee en da brult 't in de loeët wiej va hon

derd keu en da vleege de wolker i sjtukker op Aoke aa of rets aaf uvver de Mechelder danne de delle i. Da wet 't sjwat en duuster i gen kirk, es went inge de sjlèèg toe dieën. Ezu zunt ouch de luuj: ze laache nog went ze sjterve.

Nao de missioen Hoeëgwurdigster Hèër, wiej de patere voet wòre han ich 't 'n 't Zondes aregel gezaat..... mè ze zunt nog good, de luuj va Lutterendal en de patere begriep dat nit. Dao wet gezaat dat diej van Lutterendal vlooke! Nee Hoeëgwurdigste Hèër, dat zunt ging vleuk. I gene wingterdaag, went 't erg kaòd is, da krake en basjte de bitste eeke. - Wè zow noe en dan nit vlooke, Hoeëgwurdigste Hèër? Mè dat zunt ging vleuk. Ich han selève ging koel gezieë, mè hei zunt 'r, diej op 'n koel wirke: 't Dòle Tieske, der sjlimste van allenei; dè van 't Fieng oet 't Hòalegetske en twei jonge oet 't Hanebuutje en nog mieë. Diej zunt al gans andesj wòade! Diej zage, ze vlokete i gen koel dat de belk d'r va basjte..... Dat zunt ging echte Lutterendaler, ze houwe nit van de binnede en de berg en der beuisj en hun sjpraok is nit mieë de echte sjpraok va de hopsjederling, Mamelis Mellisjed en Cottesse.

En went de koele kòame, dat lot mich gao, went 't ezu good zut, Hoeëgwurdigete
Hèer Bussjep. Da kan ich nit mieë bliève!

En noe mot ich uch nog sjrieve, dat ich der hillige Sint Clodulphus en der hillige
Sint Joeësep zal laote opverve. 't Zal niet vâöl koste, ze zunt nog al kot va sjtiel. En
blief mit de allermitste hoeëgachtoeng,

Der pastoeër va Lutterendal.

(F. SCHLEIDEN).

Veer wèlle behawwe:

Eerbied veur eus priesters,
Ouch veur die vaan d'n tegenwoordigen tied,
Die door 't vâöle werk
Soms tied moot zeuke
Veur breveer en meditatie.

Eerbied veur de geistelikke sjouwers,
Die vergadere moote links en rechts,
Veur de adviseurs, die door vâöle
Neet weure begreepe, umtot ze
Neet zoe wiet kieke es wie de priester zuut;
De adviseurs, die stoetblok zien
Tösse partije en persoene
En die de sleeg opvaange veur aandere.

Eerbied veur die wèrrekers.

Die mer weer opnujts perbeere
 Es get neet is gelök
 En daan zègge:
 In Gaodsnaom
 Daan mer weer vaan väären aof aon.

Wat veer wèlle behawwe?

Dat zien eus gooi tradities!
 Dat is eus kultuur!
 Dat is eus taol!

Es e keend zien pòp kepot is
 Krit 't, heet verdreet;
 'ne Vogel dee z'n vrijheid kwiet is
 Zink neet mie zie leed.
 En zou, wat heij iewe leef al
 Ins verlore goon,
 Limbörg zou daan neet mie zinge
 Wel dao krietend stoon!

Wat me vreuger heij gedoon heet
 In 't hoesgezin
 Boeveur zou dat neet mie douge?
 Heet 't minder zin?

Nein, hajt hoeg dat wat nog vas lik
Aon gebruik en taol,
Erfstök vaan de sjoenste tije
Veur us allemaol!

't Zien de beeldsjes, sjoen geseerd soms
Op 't aaid keinoot;
De kruzefiks tösse twie boezjies
Deit 't altied good!
't Is 't kruiske wat veer geve
Veur 't nao bèd tou goon
Aon eus kinder, es ze vraogend
Komme veur us stoon.

't Kruiske.

Blaank en zuver, oonbevlek
 Lik nog veur hun oetgestrek
 Gans d'n oonbekinde wereld
 Wie 'n oonbesjreve blaad.
 Allein 'nen ingel en e keend
 Zien 't zuvere geweend,
 Toch zal alles wat noe sjoen is
 Aanders lieke, vreug of laat.

Vaan wät heel de wereld veil
 Krijg 'n eeder wel zien deil,
 Zal zien deil ouch wèlle zeuke,
 Da's veur eeder mins geliek.
 Meh wat ouch de wereld brink,
 Wat 't leve Uuch ouch sjink,
 Es geer eur oonsjöld blijf bewaore
 Kinderleef, daan zeet geer riek.

Eu es ins d'n ielend knip,
 Wee daan mer 't sjus begrip
 Heet vaan wat heer heet gekrege
 Vaan zien awwers vreuger tied.
 Blijf daan neet de boven op
 Wat ze sjreve veur 're kop.
 Laot 't kruiske in uuch wèrke!
 Kinderleef! Raak 't noets kwiet!

't Zien de gooi sôkkerbesjuute
Is 't keend geduip,
Es de priester door zie beije
Weer d'n duvel heet gestruip;
't Zien de kribkes mèt de Keersmes.
Noe en daan vernuijd
Es d'n tied soms t'raon geknaog heet
En te hel geduijd!

Keerskribbeke.

't Stälke is weer in de kamer gezat,
't Heet op de zolder e jaor rös gehad.

In 't kribbeke lik mèt de ärmkes oettrein
't Kinneke. 't Lach en 't krit mèt ein.

Slevruike die kneelt aon de linkerkant,
'nen Herder de neve, de staaf in de hand.

Sint Sjoezep dee kiek nao d'n ezel en os,
Die ligke gans achter en kinne neet los.

Get sjäöpkes die loupe in 't stälke mer roond,
Einen herder dee heet 'nen herdershoond.

Ei sjäöpke dat heet mer dreij pu mie, aocherrem,
'n Ander dat aosemp 't kribbeke werrem.

De keuninge staon dao, gezak en gepak,
De zwarte z'ne kop is get sjijf gezak.

Dao lik snie op de rotse en mos roontelum.
Vol aondach zink stëlkes 'n kinderstum

De simpele wäörd vaan 'n aaid, sjoen gediech,
De keerskes beleechte 't kindergeziech

Dat straolend dao zink in de sjeem'rige sjien.....

.....
Laot Sjeezeke, Keersmes heij altied zoe zien.

't Is de kroetwès dee gewijd weurd
 Op Slevrouwendaag;
 't Zien de was-gewijde keerse
 Veur 'ne stervensdaag;
 't Zieu de daog vaan euverleze
 Es me weurd geplaog;
 't Zien de pame die m'in de kèrrek
 Vaan de priester kraog.

Gewijde pame.

Ze zien aon 't altaor noe gewijd
 Dao laoge ze te same
 Die höld'ins bracht'aon Slivvenhier:
 Invoudige täkskes pame.

De geistelik dee deilt ze oet,
 Me puunt zien hand veur daanke
 En de persessie trèk daan roond
 De kèrk in jubelklaanke.

Want ouch noe weurd de zegepraol
 Bezônge al vaan 't leije,
 D'n ierepaam haos oetgereik
 Aon wee voltrok de tije.

Daan geit 't takske mèt nao hoes,
 Weurd achter 't kruus gestoke.
 Dat is 'n hiel sjoen, aaid gebruik
 Boe noets mèt weurd gebroke.

En is d'n tied vaan us veurbij
 En ligke veer: han te same.
 Ao, laot daan 't lèste kruiske zien
 Eint mèt gewijde pame.

Vraag Sint Blasius de zege
 Veur pijn in de keel;
 Vraag Sint Gieles es 't keend soms
 Dèkser in de stupe veel;
 Ouch Cornelis höllep geere
 Bij zoe stuupgeval.
 Hajt eur hëlge hoeg in iere!
 Eeder geere helpe zal!

Zèk eus hartelik 'Es God b'leef'
 Bij 'n gooien daag,
 Daan zal 't God ouch wel beleeve
 Tot 't zoe heij blieve maag.
 Laot Uuch dao-in noets beketse
 Door 'n valse tong;
 Limbörg, haw toch good in iere
 Dienen awwe song!

En wat veer wèlle?

Veer wèlle in 't awwe insjakele
 De modernen tied,
 Dee jachtend us mètnump
 En vääleisend us opvraag
 Gans mèt eus persoanlikheid.
 En veer wèlle blieve:
 Breurs vaan Slivvenhier,
 Ridderes vaan Slevrouw,
 Die Heer us zelf gaof es Moojer
 Bij Zien testamint,
 Wie Heer storf veur us.

Ridderes vaan Slevrouw,
 Die eus K.J.M.V. leije maag,
 Eus organisatie besjemie maag,
 En partikuleer veur us beije maag.

En veer zègke tot Slevruike:

Slevruike, Sjeezes Moojer
 Gewoorde in de nach
 Boe in de vreij en leefde
 Op eerd us woord gebrach.
 Veer zinge Uuch cue leefde tou:
 Geer zeet en blijf eus leef Slevrouw.

Ouch Moojer vaan Johannes,
 Gewoorde oonder 't kruus
 Wie 't geer gebroke stond dao,
 Vol smart door 't groet verluus.
 Veer leije mèt Uuch, leef Slevrouw,
 En zinge Uuch eus leefde tou.

Slevruike, ouch eus Moojer,
 Truus geer us in eus leid
 En help us, zoe te leve
 Tot es eus stersoor sleit,
 Veer zinge Uuch eus leefde tou
 Es Hiemelkeuningin Slevrouw.

Wat veer wèlle?

Veer wèlle nao 't veurbeeld vaan Nazareth
 Eus hoeshawwes inriechte en vraoge:

Gef us Slivvenhier 'n Mària
 Of gef us 'n Veronica,
 Die truuste kin in pijn en leid
 Die mèt us door 't Ieve geit,
 'ne Steun is veur eus werk,
 Die maak us: Flink en sterk.

Gef us 'n vrouw wie Mària
 Of gef us 'n Veronica

Die mèt us leef in groetste pliech
 Die dōrs veur Eur aongeziech
 Mèt us te zègge: ‘Slivvenhier,
 Al wat veer doen, da’s Uuch ter ier.’

Wat veer wèlle?

Wat veer hope?

Wat veer wèlle doen?

In Limbörg bewaore wat good is!
 In Limbörg behawwe wat sjoen is!
 In Limbörg verseere in Limbörgse trouw
 De beelde vaan Uuch Slivvenhier en Slevrouw!

Nog zien veer d'n ougs vaan 't veurbije aou 't mäjje,
 Meh goon te saam mèt de ploog door 't land!
 Veer zölle 't zaod vaan de toukoms goon zäjje
 Mèt God es eus helpende hand!
 Nog teere veer get op 't awwe, 't veurbeije,
 Meh griepe alvas nao de kommenden daag;
 En maag, wat veer doen - es 't God b'leef - gedeije
 Daan zien veer neet bang veur get tegeslaag.

Ein dink zal de toukoms us dudelik liere
 Tot Limbörg, wie 't noe is èn 't nuij

Gods zege krijg, es 't ouch God blijf veriere,
Gods zege veur alle de luij!

Boe tores rijze uit de delle
En oet de heij langs alle kant,
Boe kruzer wieze nao de lochte,
Dao lik e sjoen, gezegend land.
Dat hōbbe veer veur Uuch bezōnge,
't Laote zien in al zien prach,
Veer daanke Slivvenhier zoe geere
Veur wat aon sjoenigheid Heer brach
Aon dat fien land, boe-in nog geere
De mins in deemoed buig de knee,
Boe-in - es 't God beleef - maag greuie
Eus sjoen, eus sjoen K.J.M.V.

Inkel aonwijzinge bei 'n opvoering door dames:

De naam K.J.M. weurd netuurlik vaanzelfs veranderd in K.J.V.; enz.

‘De brief vaan 'ne werrekeloeze’ kin zonder bezwoer door 'n juffrouw weuren opgezach. Me kin 'm eventueel weglaote en daan ouch: ‘Laot 'm vol vertrouwe klinke, enz.’

‘Der brief an der Bussjep’, kin vervalle mèt 't veuraofgaonde: ‘Huart nao zoe pastuurke, enz.’ Mesjien is wel 'n meugelikheid aonwezig um dit te doen veurdrage door moderator of dèrektör.

Op bladzij 42 verandere:

Kinder vaan Slivvenhier,
Döchter vaan Slevrouw,

Op bladzij 44 verandere:

Laot us zien Slivvenhier wie 'n Mària
Of wel wie 'n Veronica,
Die truuste kin in pijn en leid
Die mèt häöm door 't leve geit,
'ne Steun is veur zie werk,
Die maak 'm: Flink en sterk.

Laot us zien 'n vrouw wie Mària
Of wel wie 'n Veronica,
Die mèt häöm leef in groetste pliech,
Die dörf veur Eur aongeziech
Mèt häöm te zègge: 'Slivvenhier,
Al wat veer doen, da's Uuch ter ier.'